

فرهنگ لغات موسیقی

امینی

« ترکی - فارسی »

مشمول بر بیش از سه هزار واژه و اصطلاح رایج و متروک
در زبان ترکی آذربایجانی همراه با تلفظ لاتین و معادل فارسی

موسیقی سؤزلوگو

تورکجه - فارسجا

نگارگری و نگارش:

فرشید امینی

سرشناسه	امینی، فرشید، ۱۳۴۹- گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	فرهنگ لغات موسیقی امینی (ترکی-فارسی) مشتمل بر بیش از سه هزار واژه و اصطلاح رایج و متروک در زبان ترکی آذربایجانی همراه با تلفظ لاتین و معادل فارسی- موسیقی سوزلوگو تورکجه-فارسلجا/گردآوری و نگارش فرشید امینی.
مشخصات نشر	تبریز: اختر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۳۹۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۶-۶۷۱-۲
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
یادداشت	ترکی-فارسی.
موضوع	موسیقی محلی ایرانی -- آذربایجان -- واژه‌نامه‌ها
موضوع	Folk music -- Iran -- Azerbaijan -- Dictionaries
رده بندی کنگره	M۱۸۲۰
رده بندی دیویی	۷۸۹/۹۳۰۳
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۵۷۸۷۳

فرهنگ لغات موسیقی امینی

« ترکی - فارسی »

گردآوری و نگارش: فرشید امینی

تأییست و نمونه خوان: معصومه صادقیان پور

ویراستاران: پردیس امینی، پرهام امینی

طراح روی جلد: سیاوش میرزایی مهر

ناشر: نشر اختر

چاپ اول ۱۴۰۰ • ۳۹۶ صفحه • قطع وزیری • ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۶-۶۷۱-۲

تبریز- اول خیابان طالقانی، روبروی مصلی، نشر اختر

تلفن: ۰۹۱۴۱۱۶۶۸۹۷ و ۰۴۱-۳۵۵۵۳۹۳

قیمت: ۱۳۰۰۰۰ تومان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه :

بی گمان یکی از مهمترین و تاثیر گذار ترین دستاوردها و موفقیت‌های انسان اولیه در طول تاریخ پرفراز و نشیب زندگی اش به دست آوردن و کسب توانایی ایجاد صدا، با الهام از طبیعت، و ارتباط با هم نوعان خود بوده که به مرور و طی سالیان طولانی، با تبدیل شدن آواها و صداهاى مقطع یا طولانی به کلمات و واژگان و چینش این واژگان در کنار هم و ساختن جملات کوتاه و بلند، شاهد تولد زبان‌های مختلف در نقاط مختلف قابل سکونت آن دوره می‌گردیم. آنچه که در این میان حائز اهمیت است، و پس از ابداع حروف هر زبان و به کارگیری از آنها بخش عمده و حجم و سطح قابل توجهی از تولد زبان‌های مختلف و ایجاد ارتباط اجتماعی را به خود اختصاص می‌دهد، ساخت و بیان کلمات و واژگان جدید و به کارگیری مناسب از آنها بوده است. پس این موهبت بزرگ، یعنی لغت و کلمه، که حاصل اندیشه و تفکر انسان بوده به عنوان اساسی ترین، مهمترین و تاثیر گذارترین ابزار و مصالح ساخت و شکل گیری زبان بوده و پایه پاو همراه تاریخ و فرهنگ هر قوم و ملت راه خود را از درازنای تاریخ پیموده و به اکنون رسیده است، باید به دقت پایش داشته شود.

نیک می‌دانیم که زبان حامل و بیانگر فرهنگ است و گفتگو و تحقیق و کنکاش در خصوص فرهنگ و هنر انسان بدون پرداختن به زبان و خط، که بیانگر افکار و عقاید و حالات درونی و فکری اوست، ناقص و نارساست. و معتقدیم که علم زبان شناسی هم بدون واکاوی و اندیشه و تحقیق در حوزه لغت شناسی امری ناقص است.

با این مقدمه و توضیح مشخص می‌شود که لغت و علم لغت شناسی از اهمیت درخوری برخوردار است و برای فهم خصوصیات انسانی، فرهنگی و اجتماعی و در یک کلام برای انسان شناسی و مردم شناسی باید در حوزه لغت و لغت شناسی و در نهایت زبان شناسی تلاش نمود و کوشید. می‌دانیم لغت آوایی است که دارای مفهوم و معنی باشد و منظور و مقصودی را تفهیم نماید و این لغت باعلامات و نشانه هایی نوشته می‌شود که همگی ساخته و پرداخته‌ی ذهن خلاق و فکور انسان برای برطرف کردن نیازهای ضروری و فردی و اجتماعی است. در طول قرن‌ها و بر اساس نیاز و تکاپوی انسان برای پاسخگویی و برطرف کردن این نیازها هزاران هزار واژه و لغت ساخته و مورد استفاده قرار گرفته است.

و در تعامل و تبادل فرهنگی مابین اقوام و ملت‌های مختلف تعدادی از لغات از قوم و فرهنگی به قوم و فرهنگ دیگر و از ملتی به ملت دیگر منتقل شده است. وگاه در تقابل و تهاجم‌های فرهنگی مابین اقوام، بسیاری از لغات و حتی زبانهای اقوام دچار فراموشی و یا اضمحلال گردیده است، که دانشمندان در حال حاضر از این زبانها به عنوان زبان‌های مرده دنیا گه دیگر هیچ گویشوری ندارند، یاد می‌کنند. محققان علم لغت و زبان شناسی و انسان شناسان برای پیشگیری از چنین اتفاقاتی با تلاش گسترده و ثبت و ضبط الفبا و حروف، لغات و واژگان و دستور زبان و شکل و آهنگ و لهجه‌های مختلف هر زبان زنده دنیا و ترجمه و معادل سازی آن در درجه‌ی اول سعی در حفظ آن زبانها دارند و سپس گویشوران زبان‌های دیگر و مردم نقاط دیگر دنیا را با آن زبان آشنا می‌سازند و حتی برخی از این زبانها را به عنوان واحدهای درسی یا رشته‌ی تحصیلی جدید در دانشگاههای معتبر معرفی و تدریس می‌نمایند و بدین شکل برای حفظ و گسترش آن می‌کوشند.

البته تلاش برای ثبت و ضبط لغات و ذکر معانی مختلف و یا تلفظ‌های گونه گونه تنها اختصاص به زبانهای در معرض خطر فراموشی ندارد، بلکه گردآوری و ثبت و ضبط واژگان و نوع نگارش، تلفظ، معانی و حتی مترادف‌های این لغات زبان‌های زنده دنیا، با توجه به سیر تحول و تطور زبانی و در اثر تغییر سبکهای نگارشی از مطول و مسجع به سهل و ممتنع و ساده نویسی، تغییر لهجه‌ها و متروک و فراموش شدن تعداد زیادی از لغات هر زبان، امری واجب و مهم است که باید بدان توجه جدی گردد. بی‌گمان گردآوری و تدوین صحیح لغات هر زبان برای حفظ و شرح معنی و مفهوم و کاربرد آنها خود نیاز به تخصص، آگاهی و شیوه‌ی درست دارد. در امر گردآوری و تدوین چنین مجموعه‌ای که با عنوانی چون لغت نامه، فرهنگ نامه، دانشنامه و دائرةالمعارف و غیره نامیده می‌شوند می‌بایست مؤلف واجد شرایطی اولیه و مهم باشد.

آشنایی و تسلط به گویش و زبان مبدأ و مقصد، آشنایی و تسلط به دستور زبان هر دو زبان، پایبند بودن به ضبط درست لغات، بیان دقیق مفاهیم و کاربرد آنها و معادل نویسی یا معنی درست واژه با دقت و وسواس برای انتقال صحیح مفاهیم موجود برای هر لغت در هر زبان. علاوه بر اینها لغت شناسی، زبانشناسی و فرهنگ نویسی مقتضی واقع گرایی است چرا که این حوزه زمینه‌ی بکر و گسترده‌ای است که از هر جهت به خصوص از لحاظ جمع آوری و تدوین لغات، کار پی گیر و مداومی را می‌طلبد.

ذکر این نکته ضروری است که فرهنگ نویسی دشواری‌های خاص خود را دارد. فقدان منابع مکتوب یا اندک بودن آنها، شیوه‌های مختلف و متفاوت نگارشی، تفاوت لهجه‌ها و گویش‌ها، مفاهیم عام و محلی برای لغات، معانی نزدیک و دور، مفاهیم حقیقی و مجازی، دگرگونی‌های تاریخی لغات و معانی آن، لغات متروک و فراموش شده و لغات جدید ساخته شده، عدم تمایل نسل جدید به استفاده از لغات قدیمی، ورود لغات بیگانه و جایگزینی دائمی آن به جای لغات اصیل و قدیمی را می‌توان از

این دشواری‌ها برشمرد.

در این میان نگارش فرهنگها و لغت نامه‌های تخصصی، مانند موسیقی، با توجه به طیف محدود بهره‌برداران و استفاده‌کنندگان و گویشوران آن به مراتب سخت‌تر می‌نماید. ولی این سختی‌ها و دشواری‌ها به هیچ وجه الزام برای گردآوری و ثبت و ضبط و در نتیجه حفظ و معرفی این لغات را نمی‌نهی و نهی نمی‌نماید. با توجه به این مقدمه و در همین راستا و با عنایت به اینکه زبان ترکی یکی از پر تعدادترین گویشوران و مخاطبان را، در کنار زبان فارسی، در ایران دارد و موسیقی عاشیقی و آذربایجانی از قدمت و تاریخی کهن برخوردار است و یکی از حوزه‌های تخصصی ولی پر طرفدار در میان مردم است و متأسفانه تا به امروز، هیچ فرهنگ جامع و لغت نامه‌ای در زمینه‌ی لغات موسیقی در زبان ترکی گردآوری، تدوین، چاپ و منتشر نشده بود، ضرورت و لزوم تدوین چنین فرهنگ یا لغت نامه‌ای نگارنده را بر آن داشت که تحقیق و پژوهش گسترده‌ای را طی سالیان طولانی انجام دهد و به این کار خطیر دست بزند و این اثر را گردآوری و تدوین و تقدیم حضور علاقه‌مندان و دانش‌پژوهان و موسیقی‌دانان و فرهنگ‌دوستان بنماید.

www.ketab.ir